

Яна Воробкало,

здобувач вищої освіти,

(Національний авіаційний університет, м. Київ)

ВІРТУАЛЬНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В СИСТЕМІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

У полікультурних умовах сучасного життя будь-яка освічена людина повинна володіти величезною кількістю знань, які потрібні для адекватної діяльності в суспільстві. Етап суспільного розвитку в сучасному світі характеризується процесом глобалізації та швидким прогресом у сфері інформаційних технологій, що веде до наскрізної інформатизації в усіх сферах організації суспільного життя. Стрімкі зміни в суспільстві, спричинені розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), ставлять перед освітньою системою завдання формування нового освітнього середовища для забезпечення якісної підготовки сучасних спеціалістів. Віртуальна технологія може бути засобом розвитку та вдосконалення навичок аудіювання, говоріння, читання та письма — базових навичок, які повинен мати будь-який спеціаліст з мови. Саме тому сьогодні все більше уваги приділяється створенню та використанню віртуальних освітніх середовищ. На українському освітньому ринку практика створення так званих віртуальних університетів і центрів дистанційного навчання існує вже не один десяток років, але лише останніми роками освіта стає все більш виразною у віртуальному середовищі.

Незважаючи на велику кількість тлумачень поняття «віртуальне освітнє середовище», наукова література не дає розгорнутого визначення термінів, які комплексно та системно характеризують віртуальне освітнє середовище у контексті іншомовної підготовки майбутніх фахівців. Віртуальне освітнє середовище в системі навчання іноземних мов студентів – це комплексна платформа, яка дозволяє студентам отримати доступ до різноманітних навчальних матеріалів і ресурсів для вивчення іноземних мов, таких як відео уроки, записи, текстові матеріали та інтерактивні вправи. Це також надає студентам можливість взаємодіяти з викладачами та іншими студентами, обговорювати матеріали онлайн і розв'язувати наукові задачі. Це середовище дозволяє студентам вивчати мову у зручний час і темпі, а також розвивати навички самостійної роботи. Віртуальне освітнє середовище – це творче середовище, в якому учні можуть навчатися з високою внутрішньою мотивацією, піднесеним настроєм і позитивним оптимізмом. Обов'язковою умовою навчання у віртуальному освітньому середовищі є реалізація орієнтованої на людину освітньої парадигми без абсолютизації методів навчання. У такій системі викладачі мають вищий ступінь довіри до ініціативи студентів, ніж у традиційних системах освіти. При цьому активність студентів залишається високою, оскільки ІКТ-технології продуктивної та творчої діяльності надають широкі можливості для самореалізації студентів і є невід'ємною частиною забезпечення ефективного навчального процесу.

Тому під віртуальним освітнім середовищем можна розуміти онлайн навчальне середовище, яке є специфічним відкритим і динамічним простором для реалізації

освітнього процесу. Можливість модифікувати віртуальні освітні середовища, змінюючи їх параметри, а також здатність викладачів змінювати навчальний зміст за потреби призвели до появи концепції освітніх сценаріїв.

Розробляючи віртуальне освітнє середовище у вищому навчальному закладі, варто використовувати цифрові та віртуальні ресурси, спільні для таких інструментів, як комп'ютерні ігри, мобільні додатки, симулятори, соціальні мережі, веб-сторінки загалом — насамперед, коли ці ресурси переважно використовують вміст інтерактивного стилю, анімація тощо як їх визначальні характеристики.

В зв'язку з цим традиційно неінтерактивний контент, який наразі доступний для університетів — друковані посібники, підручники — потребує термінового оновлення, щоб набути інтерактивного характеру для подальшої інтеграції в нове віртуальне освітнє середовище. Сьогодні основою для проектування віртуальних освітніх середовищ в університетах України часто є відкрита платформа Moodle, яка з 2002 року є у вільному доступі в мережі Інтернет і створена спеціально для онлайн навчання. Якщо говорити про використання віртуальних технологій у процесі іншомовної підготовки студентів, то те, що ми називаємо віртуальним мовним середовищем – це певна мовленнєва діяльність, навчальна діяльність, яку студенти проводять в Інтернеті, тобто нова сфера віртуального мовлення, в якій з'являється мова для якісного вивчення іноземної мови.

Під віртуальним мовним середовищем розуміють сукупність електронних ресурсів і засобів спілкування в Інтернеті, призначених для оволодіння різними аспектами мови або формування певних мовних навичок на основі електронних підручників та електронних засобів навчання. Враховуючи вищезазначене сучасні викладачі іноземних мов повинні володіти ІКТ-можливостями, щоб мати змогу ефективно використовувати технології віртуального освітнього середовища у власній педагогічній практиці. Варто почати з впровадження певних ІКТ у навчальний процес і лише потім починати системно використовувати Інтернет-ресурси.

Для реалізації групової проектної роботи також можна використовувати хмарні технології, наприклад, система Google Groups дозволяє організовувати обговорення робіт, створених студентами. А текстові документи, аркуші, презентації можна зберігати в Google Docs. Щоб збирати, зберігати та отримувати доступ до даних, викладач повинен мати можливість використовувати спеціальне хмарне сховище даних, щоб його найважливіші файли були доступні на будь-якому пристрої, наприклад Google Drive, Dropbox, pCloud, OpenDrive тощо. Для організації власного сховища посилань на різні джерела можна використовувати сервіси системи соціальних закладок і публікацій, такі як CiteULike, BibSonomy тощо. Для зберігання та обміну презентаціями можна використовувати сервіси SlideShare, SlideBoom, для роботи з PDF-файлами – веб-сервіс Scribd тощо. За допомогою додатку Flipboard, так званого Інтернет-медіа-журналу, викладачі іноземних мов можуть відбирати та систематизувати різні тематичні статті.

Крім того, віртуальне освітнє середовище дає змогу студентам користуватися електронними лабораторіями. Віртуальна лабораторія – це загальна система навчання англійської мови та допомоги викладачам у їхній роботі. Використання електронних лабораторій видавництва Longman Publishing MyEnglishLab у класі та поза ним

дозволяє учням розвивати декілька навичок — читання, письма та аудіювання — одночасно. Крім того, лабораторії економлять час як викладачам, так і студентам завдяки миттєвій перевірці завдань комп'ютерами. Таким чином, використання електронних лабораторій може як заощадити час, так і дозволити інтерактивне навчання.

Тому питання віртуальних освітніх середовищ є актуальним, зручним і перспективним у сучасній системі підготовки студентів іноземної мови. Віртуальне освітнє середовище є типовим творчим середовищем для вільного й активного саморозвитку особистості, якому притаманні ознаки активності, самоповаги, відкритості, свободи думки. Домінуючим у віртуальному освітньому середовищі є метод інтерактивного самонавчання з постійною взаємодією (співробітництвом) між агентами викладання та навчання за умови постійного зворотного зв'язку між ними. Сам процес навчання стає все більш цікавим і захоплюючим для викладачів, оскільки вони знайомляться з новою, сучаснішою інформацією в цікавому форматі, на відміну від застарілого матеріалу в підручниках.

Отже, використання віртуального освітнього середовища для студентів дає можливість самовираження як індивідуально, так і колективно, дає змогу підготувати та виконати різноманітні завдання (створення презентацій, виконання онлайн-завдань, використання електронних лабораторій, Google Serve).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Липська І.І. Методика формування франкомовної лексичної компетенції продуктивного усного мовлення у студентів мовних спеціальностей: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання: романські мови» / І.І.Липська. – К., 2010. 24 с.

2. Смульсон М. та ін. Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі: монографія / за ред. М. Смульсон. Київ : Педагогічна думка, 2015. 221 с.

3. Welcome to - Digital Library NAES of Ukraine. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/1115/1/Grybyuk-tezy.pdf> (дата звернення: 18.04.2023).

